

หยุดเผาอ้อย หยุดทำลายสิ่งแวดล้อม

โดย คุณมนตรีชัย หน่อสุวรรณ

หัวหน้าเขตประสานงานอ้อยและน้ำตาลทราย 1

ศูนย์บริหารการผลิตฯ

บทนำ

กว่า 5,000 ล้านปี ที่ดาวเคราะห์โลกถือกำเนิดขึ้น และมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน จนกระทั่งมีสิ่งมีชีวิตที่เราเรียก “ มนุษย์ ” ถือกำเนิดขึ้นมา นับแต่นั้นสมดุลทางธรรมชาติเริ่มถูกทำลาย มนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ทรงภูมิปัญญาที่คิดค้นหาวิธีที่จะเอาชนะธรรมชาติด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ วิธีการบางอย่างเป็นการฝืนกลไกของธรรมชาติอย่างไม่น่าจะเป็นไปได้ แน่แน่นอนเมื่อมนุษย์ชนะธรรมชาติในฐานะผู้แพ้ย่อมถูกทำลาย แต่การต่อสู้ยังไม่ยุติ ธรรมชาตินั้นยิ่งใหญ่เกินกว่าที่มนุษย์จะคาดเดาได้ เมื่อธรรมชาติเริ่มทำการตอบโต้...ในที่สุดแล้ว “ มนุษย์ ” จะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้อย่างถาวร.....

เมื่อเรารู้ว่าในที่สุดแล้วเราจะเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ เราควรจะหันมาใช้วิธีการทูตเจรจากับธรรมชาติ หยุดทำลายแล้วหาวิธีอยู่ร่วมกันอย่างสันติไม่ดีกว่าหรือ.....

สภาวะโลกร้อน

อุณหภูมิของโลกเริ่มสูงขึ้น อันเนื่องมาจากปรากฏการณ์เรือนกระจก ทำให้ความร้อนเกิดการสะสมบนพื้นผิวโลก สภาวะอากาศเริ่มแปรเปลี่ยนรุนแรงสุดจะคาดเดา ในบางพื้นที่เราต้องประสบทั้งภัยแล้งและฝนตกหนักในปีเดียวกัน น้ำแข็งขั้วโลกเริ่มละลาย ระดับน้ำทะเลสูงขึ้นไหลเข้าท่วมในพื้นที่ราบริมฝั่ง น้ำที่เคยเป็นน้ำจืดเริ่มเป็นน้ำกร่อย น้ำที่เคยกร่อยเริ่มเป็นน้ำเค็ม ห่วงโซ่อาหารเริ่มถูกทำลาย มนุษย์เป็นผู้บริโภคที่อยู่บนสุดของห่วงโซ่ ก็จะขาดแคลนอาหารและตายในที่สุด

กระจกที่ห่อหุ้มโลกเราอยู่นี้ ประกอบด้วยกลุ่มก๊าซ มีเทน สารทำความเย็น คาร์บอนไดออกไซด์ เป็นส่วนใหญ่ **คาร์บอนไดออกไซด์** เกิดจากการเผาไหม้ทุกชนิด เผาหญ้า เผาถ่านหิน รวมทั้ง การใช้น้ำมันเชื้อเพลิง โดยปรกติแล้วพืชจะเป็นตัวดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ แต่เนื่องจากว่าป่าไม้ถูกทำลาย มีการเผามากขึ้นจึงมีคาร์บอนไดออกไซด์มากเกินไปที่ธรรมชาติจะดูดซับได้ กระจกที่ล้อมรอบโลกเราอยู่นี้ก็เริ่มเป็นแผ่นหนา เก็บกักความร้อนได้มากขึ้น ธรรมชาติขาดสมดุลย์ ความแปรปรวนของสภาวะอากาศนับวันจะรุนแรงขึ้นเป็นเงาตามตัว

หยุดเผาอ้อย

นับวันจะมีการเผาอ้อยกันมากขึ้น ปริมาณอ้อยไฟไหม้ที่ส่งเข้าหีบมีปริมาณอ้อยสูงมากขึ้น โดยในปีการผลิต 2547/2548 ทั่วประเทศมีอ้อยไฟไหม้ 47.47 % ในปี 48/49 52.73 % และเพิ่มเป็น 58.49% ในปี 49/50 ในอดีตนั้นเกษตรกรชาวไร่อ้อยจะตัดอ้อยสดเข้าบ่อนโรงงานน้ำตาลเป็นส่วนใหญ่ อ้อยไฟไหม้มีน้อยมาก ดังนั้นถ้ามีอ้อยไฟไหม้เข้าหีบ โรงงานน้ำตาลต้องรับนำเข้าหีบโดยทันที เพราะอ้อยไฟไหม้ถ้าทิ้งไว้นาน จะทำให้เกิดความเสียหายให้กับโรงงานน้ำตาลและตัวเกษตรกรชาวไร่อ้อยเอง แต่ในปัจจุบันนี้การกลับตรงกันข้าม อ้อยไฟไหม้มีมากกว่าอ้อยสด โรงงานน้ำตาลได้นำอ้อยสดเข้าหีบก่อนอ้อยไฟไหม้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้คนตัดอ้อยสดมากขึ้น

เราต่างทราบดีว่าการเผาใบอ้อย ก็เป็นส่วนหนึ่งช่วยเร่งสร้างเรือนกระจกให้กับโลกใบนี้ และยังมีผลเสียโดยตรงต่อพี่น้องชาวไร่อ้อย

การเผาอ้อย เป็นการทำลายระบบนิเวศในแปลงอ้อย ไฟจะเผาผลาญทุกอย่าง แมลงทุกชนิดที่อยู่ในแปลงอ้อย ทั้งที่มีคุณประโยชน์และไม่มีประโยชน์ เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดการระบาดของหนอนกอศัตรูอ้อย.....

การเผาอ้อย เป็นการทำลายสารอาหารและโครงสร้างของดิน พื้นดินจะถูกดึงความชื้นทำให้ดินแตกกระแหง ก็ยิ่งเร่งการระเหยของน้ำในดิน ยิ่งแปลงอ้อยที่ไม่สามารถจัดการระบบน้ำได้ ก็ยิ่งเสี่ยงต่ออัตราการงอกของอ้อยปลูกใหม่ ในอ้อยตอที่ไม่สามารถแตกกอเพิ่มหน่อได้

การเผาอ้อย ทำให้น้ำหนักอ้อยลด ค่าความหวานลดลง ยิ่งอ้อยไฟไหม้ที่ค้างอยู่ในไร่นานวัน ทั้งน้ำหนักและความหวาน จะลดลงอย่างรวดเร็ว อันจะเป็นการส่งผลต่อรายได้ของพี่น้องชาวไร่อ้อย

การเผาอ้อย ทำให้ อ้อยสกปรก เมื่ออ้อยถูกไฟไหม้ น้ำตาลจะซึมมารวมตัวเป็นยางเหนียว รอบๆ เปลือกอ้อยทำให้เศษดินทรายติดมากับลำต้นของอ้อย ทำให้เครื่องจักรของโรงงานน้ำตาลชำรุดเสียหาย ทำให้ต้องหยุดซ่อมบำรุงบ่อยครั้ง ยิ่งทำให้การหีบล่าช้า อ้อยก็ยิ่งค้างไร่นานวัน และน้ำอ้อยที่ได้จากอ้อยเมื่อนำมาเคี้ยวเป็นน้ำตาล จะทำให้ได้น้ำตาลน้อยใช้ระยะเวลาในการเคี้ยวนานขึ้น ก็จะ ส่งผลถึงราคาอ้อยในที่สุด

การเผาอ้อย ทำให้เกิดการกีดกันการค้าในอนาคต ทุกวันนี้ปัญหาโลกร้อนกำลังเป็นปัญหาที่คนทั้งโลกเริ่มวิตกกังวล โดยเฉพาะในอเมริกาและยุโรปซึ่งเป็นตลาดการค้าสำคัญของโลก ดังนั้นในอนาคตสินค้าใดก็ตามที่กระบวนการผลิตก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนต้องได้รับการต่อต้าน น้ำตาลก็จะเป็นหนึ่งในสินค้าเหล่านี้ ถ้าเรายังไม่เลิกเผาอ้อย

ทำไมต้องเผาอ้อย

จากการออกสำรวจเก็บข้อมูล ก็ทราบว่าส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานทางโรงงานน้ำตาลก็พยายามหาเครื่องจักร มาทดแทนแรงงานแต่ก็ยังมีไม่มากพอและไม่สามารถทดแทนแรงงานได้อย่างสมบูรณ์

แรงงานที่ใช้ตัดอ้อยนั้นมีการใช้แรงงานจากต่างถิ่น กับแรงงานพื้นบ้านแตกต่างกันไปในแต่ละท้องที่ ในจังหวัดแพร่ 50/50 อุตรดิตถ์ 60/40 สุโขทัย 80/20 จะสังเกตได้ว่าอัตราการใช้แรงงานต่างถิ่นมากขึ้นอยู่กับขนาดของไร่อ้อย จำนวนแปลงอ้อย ถ้าพื้นที่ใดมีการปลูกอ้อยกันมากและไร่มิขนาดใหญ่ก็จะใช้แรงงานจากต่างถิ่นในอัตราที่สูง

ที่มาของแรงงาน

แรงงานส่วนใหญ่ ได้จัดจ้างมาจากจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่โดยเฉลี่ยมาจากจังหวัด ขอนแก่น ชัยภูมิ อุบลราชธานี งบประมาณเดือนพฤษภาคม ของทุกปีเจ้าของไร่อ้อย ต้องเดินทางไปหาแรงงานในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการตกเขียวแรงงานเอาไว้ โดยต้องจ่ายมัดจำแรงงาน หัวละ 3,000 - 4,000 บาท (บางครั้งการติดต่อผ่านนายหน้าแรงงาน ก็ต้องเสียค่านายหน้าเพิ่มส่วนมากเป็นผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน) การปลูกอ้อย 100 ไร่ ต้องใช้แรงงานเก็บเกี่ยวอ้อย 15 - 20 คน จะต้องจ่ายเงินมัดจำนี้จำนวน 60,000 - 80,000 บาท ซึ่งค่ามัดจำนี้แรงงานต้องมาตัดอ้อยใช้หนี้ในภายหลัง เมื่อแรงงานขาดแคลน การตกเขียวแรงงานก็ต้องมีข้อตกลงกันก่อนว่า จะให้ไปตัดอ้อยไฟไหม้

ทำไมแรงงานชอบตัดอ้อยไฟไหม้

ค่าจ้างในการตัดอ้อยปัจจุบัน (49/50) คิดราคา ดังนี้ อ้อยไฟไหม้ 100 มัด (มัดละ 13-15 ลำ) ราคา 100 บาท อ้อยสด 100 มัด (มัดละ 13-15 ลำ) เท่ากัน ราคา 120 บาท จะเห็นได้ว่าการตัดอ้อยสดมีราคาสูงกว่าอ้อยไฟไหม้ 20 บาท หรือ แต่การเก็บเกี่ยวอ้อยไฟไหม้ใช้เวลาน้อยกว่าในการเก็บเกี่ยวอ้อยสดประมาณ 50 % โดยเฉลี่ยแรงงาน 1 คน จะตัดอ้อยสดได้ 150 - 200 มัด /วัน นั่นก็คือแรงงานจะมีรายได้วันละ 180 - 240 บาท แต่ถ้าตัดอ้อยไฟไหม้แรงงานจะตัดได้ 225 - 300 มัด จะได้เงิน 225 - 300 บาท/วัน ดังนั้นจึงไม่แปลกใจเลยที่ แรงงานจะเลือกตัดอ้อยไฟไหม้

ในส่วนชาวไร่อ้อยเอง ก็ต้องการให้อ้อยตัวเองหมด ก่อนสงกรานต์ หรือ ก่อนฝนเปลี่ยนฤดูจะมาในช่วงกลางเดือน มีนาคม และยิ่งแรงงานตัดอ้อยได้เร็วก็ยิ่งจะชำระเงินที่ไปตกเขียวคืนชาวไร่ได้เร็วขึ้น อันจะเป็นการลดภาระดอกเบี้ยให้กับเจ้าของไร่อ้อยอีกทางหนึ่ง และต่อมากการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวอ้อย ยังมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต นั่นคือจะไม่มีการนับจำนวนมัด แต่จะใช้เป็นแรงงานเหมาซึ่งแรงงานจะได้เงินมากน้อยก็ขึ้นอยู่กับปริมาณที่ตัวเองทำได้ เช่นคิดค่าตัดตามน้ำหนักอ้อย คิดค่าตัดตามเนื้อที่ นั่นก็คือเป็นแรงจูงใจให้แรงงานตัดอ้อยมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของงาน อันทำให้มีอ้อยสกปรกยอดยาว เก็บเกี่ยวเข้าสู่โรงงานเป็นจำนวนมาก และแน่นอน อ้อยไฟไหม้ก็เป็นทางเลือกของแรงงาน เพราะตัดได้เร็วกว่าอ้อยสด

การตัดอ้อยสด

แต่ก็มีชาวไร่อ้อยหลายต่อหลายคน ก็ใช้วิธีการจูงใจให้แรงงานมาตัดอ้อยสด โดยการจ่ายค่าจ้างแรงงานให้สูงขึ้น ให้รางวัลพิเศษ เจ้าของไร่อ้อยกับแรงงานต้องอยู่ร่วมกันอย่างเอื้ออาทร เสมือนญาติ นอกจากนี้โรงงานน้ำตาลเองก็จัดหาเครื่องจักรเข้ามาช่วยในการตัดอ้อย แต่ก็ไม่สามารถทดแทนแรงงานได้โดยสมบูรณ์ ทั้งนี้การใช้รถตัดอ้อยต้องมีการขยายร่องอ้อย เพื่อรองรับรถตัดอ้อย แปลงอ้อยต้องเป็นผืนใหญ่เพื่อความสะดวกในการทำงานของรถตัดอ้อย และที่สำคัญรถตัดอ้อยมีราคาแพงมาก ชาวไร่อ้อยไม่สามารถจัดหาซื้อได้เอง โรงงานน้ำตาลก็พยายามหาแรงจูงใจให้ชาวไร่อ้อยตัดอ้อยสดให้มากที่สุด เช่นมีการแจกของรางวัล อ้อยสดจะได้เข้าหีบทันทีเมื่อเข้ามาถึงโรงงานน้ำตาล แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเบ็ดเสร็จ

การลดปริมาณอ้อยไฟไหม้เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย เราเชื่อว่าถ้าทุกคนตระหนักในความรับผิดชอบต่อสังคม ต่อประเทศ ต่อโลกใบนี้ การหยุดเผาอ้อยไม่ใช่เรื่องที่จะทำได้หรือไม่ได้ แต่อยู่ที่ เราได้เริ่มต้นกันหรือยัง

ดูแลดาวดวงนี้ให้ดี เพราะเป็นดาวดวงเดียวที่เรามีอยู่